

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Кафедра української мови та літератури

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

підготовки бакалавра
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.010102 «Початкова освіта»
(шифр і назва напрямку)

Спеціалізація – «Англійська мова», «Інформатика», «Музика»,
«Хореографія»

Слов'янськ – 2016 р.

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ: канд. філол. наук, доцент Полякова Т. В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Швидка Н.В. – канд. філол. наук, доцент кафедри української мови та літератури;

Маторіна Н.М. – канд. філол. наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології.

Обговорено та рекомендовано до видання
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«24» березня 2015 р.

Протокол № 1

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.010102 Початкова освіта.

Предметом вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» є мова фахової галузі, репрезентована офіційно-діловим та науковим функціональними стилями.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» перебуває в тісному взаємозв'язку з дисциплінами «Сучасна українська літературна мова», «Культура української мови», «Риторика», «Стилістика української мови».

Програма навчальної дисципліни містить змістовні модулі:

1. Мова і професія.
2. Загальна характеристика мови й усного професійного спілкування.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є сформулювати національно-мовну особистість, ознайомити студентів з нормами сучасної української мови в професійному спілкуванні, з основними вимогами до складання та оформлення професійних документів, навчити їх професійного мовлення, збагатити словник термінологічною, фаховою лексику; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, формувати практичні навички ділового усного й писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є систематизувати знання з української мови взагалі та професійного спілкування, зокрема; розвивати навички мовного оформлення ділових паперів; формувати вміння щодо написання, укладання та перекладу професійних текстів; забезпечувати оволодіння нормами сучасної української орфоєпії, орфографії, граматики, лексики, стилістики та правилами мовного етикету в межах професійного спілкування на рівні знань і вмінь; збагачувати словниковий запас студентів фаховою лексику; закріплювати й удосконалювати вміння аналізувати та систематизувати засвоєне; залучати студентів до самостійних наукових досліджень.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

1. Соціокультурна компетентність:

– розуміти роль культури, науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язаних з ними сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію;

– знати форми і типи культур, основні культурно-історичні світові центри і регіони, закономірності їх функціонування і розвитку, знати історію культури України, її місце в світовій культурі і цивілізації;

– бути обізнаним у найважливіших галузях і етапах розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основних наукових школах, напрямках, концепціях, джерелах гуманітарного знання і видах роботи з ними;

– вміти аналізувати в загальних рисах основні економічні події в своїй країні і за її межами, знаходити і використовувати інформацію, необхідну для орієнтування в основних поточних проблемах економіки;

– знати права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізувати у різних сферах життя, знати Конституцію України;

– мати уявлення про наукові, філософські і релігійні картини світу, сутність призначення і сенс життя людини, про різноманітність людського пізнання, співвідношення істини і помилки, безвір'я і віри, раціонального та ірраціонального в людській уяві, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві, про естетичні цінності, їх значення в творчості і повсякденному житті, вміти орієнтуватися в них;

– сприймати і розуміти різні жанри мистецтва (художню літературу, живопис, музику).

2. Інформаційна компетентність:

– вміти користуватися сучасними інформаційними технологіями;

– вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук за допомогою різних інформаційних систем;

– вміти користуватися електронними носіями для ведення навчальної документації середньої та старшої школи;

– бути обізнаним та вміти вільно користуватися інформаційними системами: бібліотеками, каталогами, архівами, локальними та глобальними мережами для ефективного пошуку та структурування інформації.

3. Комунікативна компетентність:

– знаходити засоби виражати особисте ставлення учителя-гуманіста до культурно-естетичних проблем;

– вміти виражати і обґрунтовувати свою позицію з питань, які стосуються до історичного минулого;

– сензитивність до можливостей адаптації матеріалу відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів;

– уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту;

– уміти в практичній діяльності застосовувати знання етикету і дотримання етики ділового спілкування;

– вільно володіти українською мовою як державною і як мовою професійного та повсякденного спілкування з учнями, іноземними мовами;

– використовувати вербальні і позамовні засоби комунікації, техніки взаємодії в комунікаційних актах зі школярами, батьками, колегами, адміністрацією школи.

4. Здоров'язбережувальна компетентність:

– розуміти природу психіки, знати основні психологічні функції та їх фізіологічні механізми, співвідношення природних і соціальних факторів у становленні психіки, розуміти значення волі й емоцій, потреб і мотивів;

– вміти дати психологічну характеристику особистості (її темпераменту, здібностей), інтерпретацію власного психічного стану, володіти найпростішими способами саморегуляції;

– розуміти співвідношення впливу спадковості і соціального середовища, ролі і значення національних і культурно-історичних факторів у навчанні і вихованні;

– впроваджувати в навчально-виховний процес здоров'язбережувальних освітніх технологій через усвідомлення ідей здоров'язбереження та здоров'яформування, до розвитку в учнів активної мотивації щодо необхідності дбайливого ставлення до власного здоров'я;

– здійснювати моніторинг показників індивідуального фізичного й психічного розвитку школяра, на основі знань про його вікові анатомо-фізіологічні особливості, теорію спадковості, фактори ризику прогнозувати можливі зміни здоров'я і проводити відповідні психолого-педагогічні чи коригувально-реабілітаційні заходи;

– попереджати виникнення небезпечних для здоров'я ситуацій, у разі потреби ліквідувати чи уникати їх наслідків;

– вміти надавати долікарняну допомогу з різних видів уражень: травматичних, термічних, хімічних, радіаційних та ін.

5. Акмеологічна компетентність:

– застосовувати теоретичні знання й практичні навички для оволодіння основами теоретичних філологічних дисциплін;

– використовувати знання, уміння й навички, професійно профільовані знання в галузі філологічних наук;

– володіти способами самостійного опанування знань, вміти реалізувати отримані знання в професійній діяльності на практиці;

– розуміти смисл взаємозв'язків духовної, біологічної і соціальної основ в людині, ставлення людини до природи і протиріч, які виникли в сучасну епоху технічного розвитку і кризи існування людини в природі;

– мати уяву про сутність свідомості, її взаємовідносин з підсвідомим, про роль свідомості і самосвідомості в поведінці, спілкуванні і діяльності людей, формуванні особистості;

– поєднувати практичну і професійно-педагогічну цілі з реалізацією виховної загальноосвітньої та розвиваючої функцій;

– бути готовим реалізувати одержану підготовку в своїй майбутній діяльності.

спеціальні:

1. Психолого-педагогічна компетентність

– усвідомлювати перспективні тенденції розвитку педагогічної науки, що утримуються на кращих світових національних педагогічних здобутках минулого та сучасності.

2. Фундаментально-прикладна компетентність

– уміти працювати з науковою літературою, визначати суть та характер нерозв'язних наукових проблем, пропонувати свої варіанти вирішення, узагальнювати і класифікувати емпіричний матеріал;

– опанувати систему сучасних прагмалінгвістичних знань про структуру, закономірності та найважливіші аспекти мовної, в тому числі міжкультурної комунікації.

– мати базову теоретичну та практичну підготовку з української мови та літератури.

3. Методична компетентність

– володіти основними правилами оформлення ділової документації українською мовою;

– дотримуватись норм сучасної літературної мови.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

1. Предмет, мета й завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням».

2. Офіційно-діловий стиль. Документ як основний вид писемного ділового мовлення.

3. Лексичні засоби професійної комунікації.

4. Ріновиди документів. Правила оформлення.

5. Культура професійного мовлення.

Змістовний модуль 2

1. Морфологічні норми професійного спілкування.
2. Синтаксична організація професійного мовлення.

3. Рекомендована література

1. Вимоги до оформлювання документів ДСТУ 4163-2003 [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hrliga.com/docs/DSTU_4163-2003.htm
2. Галузинська Л.І. Українська мова (за професійним спрямуванням): Навч. посібник / Л.І. Галузинська, Н.В. Науменко, В.О. Колосюк. – К.: Знання, 2008. – 430 с.
3. Глущик С.В. Сучасні ділові папери: Навч. посібник / С.В. Глущик, О.В. Дияк, С.В. Шевчук. – [5-те вид., доп. і перероб.]. – К.: Атіка, 2005. – 544 с.
4. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 536 с.
5. Загнітко А.П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. / А.П. Загнітко, І.Г. Данилюк. – Донецьк: БАО, 2007. – 408
6. Луковенко Т.О. Професійне мовлення вчителя: збірник завдань і тестів до курсу "Українська мова за професійним спрямуванням" / Т.О. Луковенко, Т.В. Полякова, О.І. Сушко. – Слов'янськ: Підприємець Маторін Б.І., 2013. – 78 с.
7. Луковенко Т.О. Українська мова за професійним спрямуванням: методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.030102 «Фізичне виховання» / Т.О. Луковенко, О.О. Решетняк. – Слов'янськ: ДДПУ, 2015. – 108 с.
8. Максименко В.Ф. Мова професійного спілкування / В.Ф. Максименко. – Х.: Торсінг плюс, 2008. – 508 с.
9. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: Навч. посібник / З. Мацюк, Н. Станкевич – [4-те вид.]. – К.: Каравела, 2012 – 352 с.
10. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс: Навч. посібник / В.І. Мозговий. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 592 с.
11. Решетняк О.О. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів факультету психології, економіки та управління денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія» / О.О. Решетняк, Т.О. Луковенко. – Слов'янськ: ДДПУ, 2014. – 108 с.
12. Середницька А.Я. Ділова українська мова: Навч. посібник / А.Я. Середницька, З.Й. Куньч. – Львів: Вид-во НУ "Львів. політехніка", 2007. – 139 с.

13. Середницька А.Я. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посібник / А.Я. Середницька, З.Й. Куньч; за ред. Г.Л. Вознюка. – 2-ге вид, стер. – К.: Знання, 2011. – 211 с.
14. Симоненко Т.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Практикум: Навч. посібник / Т.В. Симоненко, Г.В. Чорновол, Н.П. Руденко. – К.: Академія, 2009. – 272 с.
15. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. – стереотип. вид. – К.: Наук. думка, 2004. – 240 с.
16. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс: Підручник / С.В. Шевчук. – К.: Літера ЛТД, 2005. – 448 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання

Відповіді на практичних заняттях, тести, контрольні роботи, термінологічний словник, укладання документів, підсумковий письмовий іспит.